

Mariusz Wcisło

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Polska ■ Doctoral School of the Krakow University of Economics, Poland

Crido Taxand S.A., Kraków, Poland

Rezultaty funkcjonowania Polskiej Strefy Inwestycji

Impacts of the Functioning of the Polish Investment Zone

Streszczenie: Celem niniejszego opracowania jest analiza wpływu funkcjonowania Polskiej Strefy Inwestycji (PSI) na regionalny rozwój gospodarczy w latach 2018–2022. W artykule przeprowadzono badanie oparte na analizie danych empirycznych pozyskanych z Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz z przeglądu literatury naukowej dotyczącej specjalnych stref ekonomicznych i polityki inwestycyjnej. Sformułowano hipotezę, że PSI przyczynia się do wyrównywania różnic regionalnych poprzez zwiększenie liczby inwestycji w mniej rozwiniętych regionach.

Abstract: The purpose of this study is to analyze the impact of the functioning of the Polish Investment Zone (PSI) on regional economic development in the years 2018–2022. The article presents research based on an analysis of empirical data obtained from the Ministry of Development and Technology, as well as a review of the academic literature concerning special economic zones and investment policy. A hypothesis was formulated that the PSI contributes to reducing regional disparities by increasing the number of investments in less developed regions.

Słowa kluczowe: Polska Strefa Inwestycji; pomoc publiczna; rozwój regionalny; specjalne strefy ekonomiczne

Keywords: Polish Investment Zone; regional development; special economic zones; state aid

Otrzymano: 26 lipiec 2024

Received: 26 July 2024

Zaakceptowano: 10 listopada 2024

Accepted: 10 November 2024

Sugerowana cytacja/Suggested citation:

Wcisło, M. (2024). Rezultaty funkcjonowania Polskiej Strefy Inwestycji. *Przedsiębiorczość – Edukacja [Entrepreneurship – Education]*, 20(2), 97–107. <https://doi.org/10.24917/20833296.202.6>

Wstęp

W dniu 30 czerwca 2018 r. weszły w życie przepisy Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. z 2024 r. poz. 459; dalej: Ustawa WNI), które wprowadziły do krajowego porządku prawnego pojęcie Polskiej Strefy Inwestycji (PSI).

Pojawienie się PSI oznaczało kluczową zmianę w zakresie funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, czyli odejście od jednego z podstawowych założeń ich mechanizmu – ograniczenia terytorialnego (Michalek, Pachucki, 2021).

Realizacja nowej inwestycji w ramach PSI oznacza dla inwestorów możliwość skorzystania ze wsparcia w postaci zwolnienia od podatku dochodowego (zarówno od osób fizycznych oraz prawnych).

Zgodnie ze stanowiskiem ustawodawcy, PSI stanowi odpowiedź na potrzebę dostosowania zasad i trybu wspierania nowych inwestycji do zmieniających się realiów społeczno-gospodarczych.

Podstawowym celem niniejszego artykułu jest ocena, w jakim stopniu wprowadzenie Polskiej Strefy Inwestycji wpłynęło na rozwój regionalny oraz zwiększenie aktywności inwestycyjnej w Polsce. Artykuł wnosi oryginalny wkład w literaturę dzięki zaprezentowaniu nowych danych empirycznych oraz analizę tego, w jakim stopniu PSI spełnia założenia legislacyjne i gospodarcze. Podjęto w nim również próbę oceny skuteczności PSI w odniesieniu do wcześniej istniejących specjalnych stref ekonomicznych (SSE).

Tematyka regionalnej pomocy inwestycyjnej w postaci zwolnienia w podatku dochodowym dla podmiotów prowadzących działalność na terytorium SSE w Polsce stanowi przedmiot wielu opracowań naukowych (monografii, prac doktorskich, a także raportów i analiz). Przegląd dostępnej literatury pozwala stwierdzić, że w dyskursie badawczym dominują następujące podejścia:

- a) badania jakościowe w kontekście aktywności podmiotów działających w SSE, opierające się na danych pochodzących z ankiet i wywiadów (czyli są to w głównej mierze badania społeczne, np. Hajduga, 2012; Broszkiewicz, 2006),
- b) badania ilościowe w kontekście aktywności podmiotów działających w SSE w ujęciu ekonomicznym (analiza danych ilościowych i finansowych pochodzących z SSE, np. Lizińska, Marks-Bielska, 2013; Miłaszewicz, 2011),
- c) weryfikacja znaczenia SSE w zwiększaniu atrakcyjności inwestycyjnej gmin (Jarczewski, 2007),
- d) analiza korzyści finansowych i kosztów funkcjonowania SSE w Polsce (Lichota, 2016),
- e) wpływ SSE na rozwój regionalny na przykładzie wybranych regionów (Pastusiak i in., 2016).

W literaturze przedmiotu brakuje jednak jednoznacznych wyników dotyczących efektywności PSI w skali całego kraju w porównaniu z SSE, co stanowi istotną lukę badawczą. Można wymienić autorów podejmujących tę tematykę, jednak w ujęciu jednego regionu (Rykała, 2024) lub kilku wybranych regionów i w krótszym okresie (Zieliński, 2022). W niniejszym artykule skoncentrowano się na uzupełnieniu tej luki przez szczegółową analizę danych z lat 2018–2022.

W analizie wykorzystano metodę desk research oraz analizę statystyczną danych empirycznych. Dane dotyczące liczby inwestycji, wartości zadeklarowanych nakładów oraz liczby utworzonych miejsc pracy pochodziły z bazy Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Porównano wyniki z danymi z wcześniejszych lat funkcjonowania SSE, analizując dynamikę

zmian oraz stopień spełnienia założeń dotyczących wzrostu inwestycji w regionach słabiej rozwiniętych.

Analizując dane dotyczące PSI, uwzględniono nie tylko dynamikę liczbową, ale także przestrzenne zróżnicowanie inwestycji. W badaniu podjęto próbę zidentyfikowania korelacji pomiędzy wskaźnikami gospodarczymi poszczególnych regionów a intensywnością wykorzystania mechanizmów wsparcia w ramach PSI. Uwzględniono również czynniki zewnętrzne, takie jak zmiany legislacyjne oraz wpływ pandemii COVID-19 na aktywność inwestycyjną.

Cel oraz zasady funkcjonowania PSI

Podstawowym celem PSI jest stymulowanie wzrostu inwestycji prywatnych, które przyczynić się ma do:

1. rozwoju innowacyjnych dziedzin działalności gospodarczej,
2. tworzenia nowych stabilnych miejsc pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników,
3. rozwoju nowych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz ich wykorzystania w gospodarce narodowej,
4. zwiększenia konkurencyjności wytwarzanych wyrobów i świadczonych usług,
5. rozwoju eksportu,
6. zahamowania wzrostu zróżnicowań regionalnych (Sejm RP, 2018).

Zasady udzielania przedsiębiorcom wsparcia na realizację nowych inwestycji w ramach PSI zawiera Ustawa WNI. Sama nowa inwestycja, zgodnie z art. 2 Ustawy WNI, oznacza:

- f) inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu, zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, dywersyfikacją produkcji zakładu przez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu lub
- g) nabycie aktywów należących do zakładu, który został zamknięty lub zostałby zamknięty, gdyby zakup nie nastąpił, przy czym aktywa nabywane są przez przedsiębiorcę niezwiązanego ze sprzedawcą i wyklucza się samo nabycie akcji lub udziałów przedsiębiorstwa.
- h) Samo pojęcie zakładu nie zostało zdefiniowane w przepisach. W doktrynie przyjmuje się, że przez zakład należy rozumieć odrębną jednostkę, charakteryzującą się pewną trwałością i stabilnością, powołaną w celu wykonania określonego zadania lub zadań i posiadającą zespół pracowników, jak również środki techniczne oraz określoną strukturę organizacją umożliwiającą wykonywanie tych zadań (Ambroziak i in., 2020; Dargas-Draganik, Formeła, 2022).

O wsparcie w ramach PSI może ubiegać się przedsiębiorca, który zadeklaruje spełnić kryterium jakościowe oraz kryterium ilościowe. Przez kryterium jakościowe rozumie się warunki zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju, o której mowa w Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2024 r. poz. 324).

Kryterium ilościowe to wymagane, minimalne koszty inwestycji, uzależnione od poziomu bezrobocia w powiecie, w którym ma być realizowana nowa inwestycja.

Koszty kwalifikowane nowej inwestycji, zgodnie z art. 2 ust. 7 Ustawy WNI, stanowią poniesione w okresie ważności decyzji o wsparciu:

- a) koszty inwestycji kwalifikujące się do objęcia pomocą publiczną z tytułu nowej inwestycji, z wyłączeniem kosztów poniesionych na samochody osobowe, środki transportu lotniczego, tabor pływający oraz inne składniki majątku służące głównie celom osobistym przedsiębiorcy, a w przypadku przedsiębiorcy będącego spółką handlową – głównie celom osobistym jej wspólnika albo akcjonariusza, pomniejszone o naliczony podatek od towarów i usług oraz o podatek akcyzowy, jeżeli możliwość ich odliczeń wynika z odrębnych przepisów, lub
- b) dwuletnie koszty pracy poniesione przez przedsiębiorcę na tworzenie określonej liczby nowych miejsc pracy, przez określony czas, w związku z realizacją nowej inwestycji, jakie mogą być uwzględnione przy określaniu maksymalnej pomocy publicznej.

Wsparcie, zgodnie z art. 13 ust. 1 Ustawy WNI, udzielane jest przedsiębiorcy realizującemu nową inwestycję w drodze tzw. decyzji o wsparciu, którą wydaje się na czas oznaczony (od 10 do 15 lat). Okres, na który wydawana jest decyzja o wsparciu, uzależnia się od intensywności pomocy publicznej ustalonej dla miejsca realizacji inwestycji.

Szczegółowe kryteria jakościowe oraz ilościowe, warunki udzielania pomocy publicznej czy rodzaje działalności gospodarczej, na które nie jest wydawana decyzja o wsparciu, określone zostały przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia (aktualnie obowiązujące jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2022 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji, Dz.U. z 2022 r. poz. 2861, Rozporządzenie WNI).

Decyzja o wsparciu, zgodnie z § 2. Rozporządzenia WNI, nie jest wydawana na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie m.in.:

1. produkcji broni i amunicji określonej w sekcji C w dziale 25 w grupie 25.4 Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (dalej: PKWiU) (Dz.U. poz. 1676, z 2017 r. poz. 2453, z 2018 r. poz. 2440, z 2019 r. poz. 2554 oraz z 2020 r. poz. 556);
2. wytwarzania materiałów wybuchowych, wytwarzania wyrobów tytoniowych, a także wyrobu, rozlewu i przetwarzania napojów alkoholowych oraz spirytusu przeznaczonego na cele inne niż produkcja biokomponentów;
3. osadów ze ścieków kanalizacyjnych oraz usług związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, określonych w sekcji E w dziale 37 PKWiU;
4. odzysku surowców oraz usług związanych ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, określonych w sekcji E w dziale 38 PKWiU, z wyjątkiem:
 - a) odpadów innych niż niebezpieczne nadających się do recyklingu określonych w kategorii 38.11.5,
 - b) odpadów niebezpiecznych określonych w pozycjach: 38.12.22.0, 38.12.24.0, 38.12.25.0, 38.22.19.0 oraz w podkategorii 38.12.27,
 - c) odpadów rozpuszczalników organicznych określonych w kategorii 38.21.3,
 - d) surowców wtórnych oraz usług w zakresie odzysku surowców, określonych w grupie 38.3;
 - e) usług związanych z rekultywacją i pozostałych usług związanych z gospodarką odpadami, określonych w sekcji E w dziale 39 PKWiU;
5. obiektów budowlanych i robót budowlanych, określonych w sekcji F PKWiU;
6. handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle, oraz usług związanych z zakwaterowaniem i usług gastronomicznych, określonych w sekcjach G i I PKWiU;

7. usług licencyjnych w zakresie informacji i komunikacji, określonych w sekcji J PKWiU, związanych z:
 - a) nabywaniem praw do książek, broszur, ulotek i map, określonych w kategorii 58.11.6,
 - b) nabywaniem praw do korzystania z wykazów i list, w szczególności adresowych i telefonicznych, określonych w kategorii 58.12.3,
 - c) nabywaniem praw do czasopism i pozostałych periodyków, określonych w kategorii 58.14.4,
 - d) nabywaniem praw do pozostałych wyrobów drukowanych określonych w kategorii 58.19.3,
 - e) nabywaniem praw do korzystania z gier komputerowych określonych w kategorii 58.21.4,
 - f) nabywaniem praw do korzystania z programów komputerowych określonych w kategorii 58.29.5;
 8. usług w zakresie informacji i komunikacji, określonych w sekcji J PKWiU, w zakresie:
 - a) pozostałych publikacji online określonych w kategorii 58.19.2,
 - b) produkcji filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych, określonych w dziale 59, z wyjątkiem usług związanych z wydawaniem nagrań dźwiękowych i muzycznych, określonych w kategorii 59.20.3,
 - c) nadawania programów ogólnodostępnych i abonamentowych, określonych w dziale 60,
 - d) pozostałych usług w zakresie informacji określonych w grupie 63.9;
 9. usług finansowych i ubezpieczeniowych oraz usług związanych z obsługą rynku nieruchomości, określonych w sekcjach K i L PKWiU;
 10. usług profesjonalnych, naukowych i technicznych, określonych w sekcji M PKWiU, z wyjątkiem:
 - a) usług w zakresie audytu finansowego określonych w kategorii 69.20.1,
 - b) usług rachunkowo-księgowych określonych w kategorii 69.20.2,
 - c) usług w zakresie firm centralnych (head offices) oraz usług doradztwa związanych z zarządzaniem, określonych w dziale 70,
 - d) usług architektonicznych i inżynierskich oraz usług w zakresie badań i analiz technicznych, określonych w dziale 71,
 - e) usług w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, określonych w dziale 72,
 - f) usług w zakresie specjalistycznego projektowania określonych w grupie 74.1,
 - g) usług doradztwa w sprawach środowiska określonych w podkategorii 74.90.13.
- Przez spełnienie kryterium ilościowego, o którym mowa w § 4. Rozporządzenia WNI, rozumie się zadeklarowanie realizacji inwestycji w wysokości:
- a) co najmniej 100 mln zł - w przypadku realizacji nowej inwestycji w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest równa albo niższa od 60% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju,
 - b) co najmniej 80 mln zł - w przypadku realizacji nowej inwestycji w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 60% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż przeciętna stopa bezrobocia w kraju,
 - c) co najmniej 60 mln zł - w przypadku realizacji nowej inwestycji w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 130% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju,
 - d) co najmniej 40 mln zł - w przypadku realizacji nowej inwestycji w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 130% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju,

- e) co najmniej 20 mln zł – w przypadku realizacji nowej inwestycji w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 200% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju,
- f) co najmniej 15 mln zł – w przypadku realizacji nowej inwestycji w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 200% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 250% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju,
- g) co najmniej 10 mln zł – w przypadku realizacji nowej inwestycji w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 250% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju.

Kryterium ilościowe ulega zmniejszeniu m.in. w przypadku realizacji nowej inwestycji przez podmioty z sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Kryteria jakościowe (wraz z punktacją i sposobem ich weryfikacji) przedstawione są osobno dla sektora usług oraz dla sektora przemysłowego w załączniku nr 1 do Rozporządzenia WNI.

Rezultaty funkcjonowania PSI w latach 2018–2022

Podstawowym parametrem pozwalającym ocenić zainteresowanie PSI jest deklarowana liczba inwestycji realizowanych na podstawie decyzji o wsparciu. Za punkt odniesienia posłużą dane całkowite dotyczące porównywalnego, pięcioletniego okresu funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych (SSE), tj. 2014–2018, i liczby wydanych zezwoleń strefowych (odpowiednik decyzji o wsparciu w okresie funkcjonowania SSE).

Całkowita liczba wydanych zezwoleń w analizowanym okresie wyniosła 1528. W ramach PSI w badanym okresie wydanych zostało 1991 decyzji o wsparciu (tabela 1).

Tabela 1. Liczba wydanych decyzji o wsparciu w latach 2018–2022 według województw w Polsce

Województwo	2018	2019	2020	2021	2022	SUMA
Dolnośląskie	6	26	28	59	26	145
Kujawsko-pomorskie	4	26	24	54	43	151
Lubelskie	3	21	16	29	11	80
Lubuskie	1	10	5	18	14	48
Łódzkie	7	21	26	44	52	150
Małopolskie	5	50	29	68	46	198
Mazowieckie	3	20	22	47	33	125
Opolskie	7	11	7	19	23	67
Podkarpackie	8	29	34	62	23	156
Podlaskie	2	11	15	26	8	62
Pomorskie	4	20	31	56	41	152
Śląskie	10	47	54	90	66	267
Świętokrzyskie	1	10	9	17	23	60
Warmińsko-mazurskie	13	21	32	43	13	122
Wielkopolskie	7	15	30	73	19	144
Zachodniopomorskie	2	14	10	23	15	64
SUMA	83	352	372	728	456	1 991

Dynamika łańcuchowa (w %)	100	324,10	5,68	95,97	(-37,45)	-
Dynamika jednopodstawowa (t0 = 2018) (w %)	100	324,10	348,19	778,31	449,40	-

Źródło: opracowanie własne na bazie danych pierwotnych dostarczonych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Regionami dominującymi w liczbie wydanych decyzji o wsparciu pozostają województwa południowej Polski, tj. śląskie (łącznie 267 decyzji o wsparciu), małopolskie (198 decyzji o wsparciu) oraz podkarpackie (156 decyzji o wsparciu).

Najmniejsze zainteresowanie PSI wśród inwestorów miało miejsce na terenie województwa podlaskiego (62 decyzje o wsparciu), świętokrzyskiego (60 decyzji o wsparciu) oraz lubuskiego (48 decyzji o wsparciu).

Uwagę zwraca istotny wzrost liczby wydanych decyzji o wsparciu w 2021 r. względem lat poprzednich i odnotowany kolejno w 2022 r. spadek (sytuacja ta miała miejsce we wszystkich województwach za wyjątkiem województwa łódzkiego, świętokrzyskiego i opolskiego). Rok 2018 pozostaje okresem specyficznym z racji tego, iż decyzje o wsparciu mogły być wydawane efektywnie tylko przez kilka miesięcy tego roku (PSI zaczęło efektywnie funkcjonować na przełomie III i IV kwartału 2018 r., tj. po wejściu w życie przepisów Rozporządzenia WNI).

Co istotne, większa liczba wydanych decyzji o wsparciu nie przełożyła się na największą liczbę zadeklarowanych kosztów kwalifikowanych (tabela 2). Przykładowo, w województwie małopolskim (drugim pod względem największej liczby wydanych decyzji o wsparciu), inwestorzy zadeklarowali 7 273 180 317 PLN (szósty wynik).

Należy dodać, że w latach 2014–2018 w ramach SSE, inwestorzy zadeklarowali łącznie 64 641 534 590 PLN kosztów kwalifikowanych (tabela 2).

Najwięcej kosztów kwalifikowanych zadeklarowali inwestorzy z województwa dolnośląskiego (15 613 754 009 PLN), śląskiego (13 371 026 PLN) oraz wielkopolskiego (11 285 905 071 PLN). Najmniej zadeklarowali inwestujący w województwie warmińsko-mazurskim (2 483 442 713 PLN), świętokrzyskim (2 087 745 785 PLN), podlaskim (1 412 766 396 PLN).

Uwagę zwraca również kilka województw, w których pomimo ogólnego spadku zadeklarowanych nakładów między 2021 a 2022 r., utrzymana została tendencja wzrostowa deklarowanych kosztów, pomimo spadku liczby wydanych decyzji o wsparciu, tj. województwo dolnośląskie (4 381 679 472 PLN w 2021 r. przy 59 wydanych decyzjach o wsparciu, 6 614 887 436 PLN w 2022 r. przy 26 wydanych decyzjach o wsparciu), lubuskie (926 954 672 PLN w 2021 r. przy 18 wydanych decyzjach o wsparciu, 1 223 670 987 w 2022 r. przy 14 wydanych decyzjach o wsparciu), mazowieckie (1 476 893 279 PLN w 2021 r. przy 47 wydanych decyzjach o wsparciu, 2 170 370 485 PLN w 2022 r. przy 33 wydanych decyzjach o wsparciu).

Liczba deklarowanych nowych miejsc pracy jest jedyną wartością, która odnotowała spadek względem wartości deklarowanych w analogicznym okresie funkcjonowania SSE z 57 476 w 2014–2018 do 41 411 w 2018–2022 (tabela 3). Jest to najprawdopodobniej, w połączeniu z rosnącą wartością kosztów kwalifikowanych, dowód na wzrost automatyzacji przedsiębiorstw (zwłaszcza w regionach cechujących się relatywnie niskim poziomem bezrobocia).

Tabela 2. Wartość zadeklarowanych kosztów kwalifikowanych w latach 2018-2022 według województw w Polsce (w PLN)

Województwo	2018	2019	2020	2021	2022	SUMA
Dolnośląskie	585 297 635	1 291 003 064	2 740 886 402	4 381 679 472	6 614 887 436	15 613 754 009
Kujawsko-pomorskie	243 810 401	859 935 598	803 557 159	2 201 531 069	1 737 965 308	5 846 799 535
Lubelskie	260 000 000	771 954 354	185 466 267	948 223 137	432 146 029	2 597 789 787
Lubuskie	142 000 000	653 205 735	227 109 666	926 954 672	1 223 670 987	3 172 941 060
Łódzkie	860 600 051	979 635 658	832 317 983	2 239 497 431	3 798 998 706	8 711 049 829
Małopolskie	276 406 000	2 183 494 876	623 649 943	2 559 124 298	1 630 505 200	7 273 180 317
Mazowieckie	195 400 000	637 105 600	706 600 792	1 476 893 279	2 170 370 485	5 186 370 156
Opolskie	962 292 000	933 559 696	215 700 000	3 846 499 361	1 125 878 102	7 083 929 159
Podkarpackie	325 254 499	1 064 534 636	759 378 912	4 277 263 025	1 313 737 698	7 740 168 770
Podlaskie	48 222 000	126 876 606	267 537 378	909 266 412	60 864 000	1 412 766 396
Pomorskie	14 500 000	595 217 095	905 559 235	1 317 998 234	1 030 885 652	3 864 160 216
Śląskie	785 852 315	2 805 455 222	3 551 373 912	4 367 780 799	1 860 564 238	13 371 026 486
Świętokrzyskie	15 300 000	224 528 000	557 487 829	742 378 187	548 051 769	2 087 745 785
Warmińsko-mazurskie	369 755 000	174 741 000	364 577 794	1 186 559 569	387 809 350	2 483 442 713
Wielkopolskie	386 751 290	1 170 462 791	2 216 723 819	6 997 871 423	514 095 748	11 285 905 071
Zachodniopomorskie	390 000 000	650 779 377	206 022 509	1 829 659 428	875 153 365	3 951 614 679
SUMA	5 861 441 191	15 122 489 307	15 163 949 601	40 209 179 796	25 325 584 072	101 682 643 967
Dynamika łańcuchowa (w %)	100	158,30	0,16	165,29	(-37,04)	-
Dynamika jednopodstawowa (t0 = 2018) (w %)	100	158,30	158,71	586,32	332,07	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pierwotnych dostarczonych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Tabela 3. Liczba zadeklarowanych nowych miejsc pracy w ramach PSI w latach 2018–2022 według województw w Polsce

Województwo	2018	2019	2020	2021	2022	SUMA
Dolnośląskie	168	498	900	3 390	3 269	8 225
Kujawsko-pomorskie	100	183	210	384	113	990
Lubelskie	23	598	113	295	57	1 086
Lubuskie	125	176	140	378	226	1 045
Łódzkie	117	251	309	1 166	1 275	3 118
Małopolskie	187	1 334	540	1 127	375	3 563
Mazowieckie	75	469	367	809	658	2 378
Opolskie	436	246	75	1 352	273	2 382
Podkarpackie	75	218	415	1 207	1 035	2 950
Podlaskie	68	30	58	182	18	356
Pomorskie	13	243	528	391	209	1 384
Śląskie	682	1 312	1 436	3 517	1 026	7 973
Świętokrzyskie	11	172	69	253	197	702
Warmińsko-mazurskie	180	89	155	331	125	880
Wielkopolskie	72	327	381	2 134	118	3 032
Zachodniopomorskie	15	325	148	468	391	1 347
SUMA	2 347	6 471	5 844	17 384	9 365	41 411
Dynamika łańcuchowa (w %)	100	175,93	(-8,97)	197,27	(-46,56)	-
Dynamika jednopodstawowa (t0 = 2018) (w %)	100	175,93	151,17	646,66	299,02	-

Źródło: opracowanie własne na bazie danych pierwotnych dostarczonych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Najwięcej nowych miejsc pracy zadeklarowano w województwach: dolnośląskim (8 225), śląskim (7973) i małopolskim (3563), a najmniej w warmińsko-mazurskim (880), świętokrzyskim (702) i podlaskim (356).

Województwo łódzkie było jedynym, w którym liczba deklarowanych nowych miejsc pracy w 2022 r. (1275) była wyższa niż w 2021 r. (1166).

Wnioski i kierunki dalszych badań

Pojawienie się PSI w rodzimym porządku prawnym wpłynęło istotnie na zainteresowanie inwestorów pomocą w postaci zwolnienia od podatku dochodowego. Świadczy o tym jednakowo rosnąca liczba tytułów prawnych do korzystania z tej formy wsparcia oraz rosnąca wartość kosztów kwalifikowanych.

Mimo deklaracji o wsparciu inwestycji w obszarach mniej rozwiniętych (najmniej nowych inwestycji korzystających ze wsparcia oraz kosztów kwalifikowanych deklarowanych jest w województwach uchodzących za regiony najsłabiej rozwinięte), wyniki sugerują, że mechanizm PSI może wymagać dalszych modyfikacji, aby skuteczniej wspierać te regiony. Wyniki te stanowią punkt wyjścia do dalszych badań ukierunkowanych na wpływ PSI (w porównaniu z SSE) na skalę zróżnicowania rozwoju regionów w Polsce, a następnie do opracowania pakietu rekomendacji, pozwalających zreformować PSI w sposób premiujący w większym stopniu realizację nowych inwestycji na terenie województw gorzej rozwiniętych.

Przyszłe analizy mogą koncentrować się także na ocenie długoterminowych efektów wpływu PSI na zatrudnienie oraz innowacyjność przedsiębiorstw w regionach objętych wsparciem. Dodatkowo rekomenduje się pogłębione badania porównawcze między wynikami uzyskanymi w ramach SSE a PSI, co mogłoby przyczynić się do opracowania lepiej dostosowanych mechanizmów wsparcia inwestycyjnego w Polsce.

Literatura

References

- Ambroziak, A.A., Pamuła-Wróbel, K., Zenc, R. (red.). (2020). *Pomoc publiczna dla przedsiębiorców - wybrane zagadnienia. Perspektywa podmiotu udzielającego pomocy i jej beneficjenta w Polsce*. Warszawa: Wolters Kluwer.
- Broszkiewicz, P. (2006). *Specjalne strefy ekonomiczne jako czynnik rozwoju regionalnego (na przykładzie Dolnego Śląska w latach 1997-2005)*, rozprawa doktorska. Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu.
- Dargas-Draganik, M., Formela, J. (2022). *Ustawa o wspieraniu nowych inwestycji. Komentarz*. Warszawa: C.H. Beck.
- Hajduga, P. (2012). Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych w przestrzeni gospodarczej województwa dolnośląskiego w dobie kryzysu. *Biblioteka Regionalisty*, 12, 31-41.
- Jarczewski, W. (2007). Specjalne strefy ekonomiczne w gminach. *Samorząd Terytorialny*, 7-8, 89-96.
- Lichota, W. (2016). Efektywność finansowa specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, *Gospodarka Narodowa*, 281, 99-130.
- Lizińska, W., Marks-Bielska, R. (2013). Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych w Polsce w kontekście realizacji celów ich tworzenia oraz wykorzystywanej pomocy publicznej. *Optimum. Studia Ekonomiczne*, 2, 92-105.
- Michałek, J., Pachucki, M. (2021). Przepisy Polskiej Strefy Inwestycji: rozwiązania na czas kryzysu. *Era Energii*, 1, 11-13.
- Miłaszewicz, D. (2011). Specjalne strefy ekonomiczne jako narzędzie modernizacji gospodarki. *Studia i Prace WNEIZ Uniwersytetu Szczecińskiego*, 22, 8-35.
- Pastusiak, R., Jasiniak, M., Keller, J., Krzeczewski, B. (2016). Raport z badania 2016. Specjalne Strefy Ekonomiczne w Polsce w oczach przedsiębiorców i pracowników samorządu. *Journal of Finance and Financial Law*, 1, 1-99.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 28.08.2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji (Dz.U. 2022, poz. 2861 z późn. zm.).
- Rykała, M. (2024). Wpływ wprowadzenia Polskiej Strefy Inwestycji na udział MŚP oraz przedsiębiorstw z polskim kapitałem w korzystaniu ze zwolnień z CIT i PIT na przykładzie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. *HUMANITAS Zarządzanie*, 2, 159-172.
- Sejm RP (2018). Przebieg Procesu Legislacyjnego. Uzasadnienie do ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Druk nr 2307.
- Ustawa z 06.12.2006 o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2024 poz. 324.).
- Ustawa z 10.05.2018 o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. 2018 poz. 1162, z późn. zm., t. jedn. Dz.U. 2024 poz. 459).
- Zieliński K. (2022). Efektywność funkcjonowania Polskiej Strefy Inwestycji na wybranych przykładach. W: L. Kowalczyk, M.J. Żmichrowska, F. Mroczko (red.), *Pedagogika, zarządzanie i inżynieria zarządzania wobec wyzwań współczesności. Relacje i interdyscyplinarność wyzwaniem współczesności*. Wałbrzych: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu, 177-191.

Mariusz Wcisło, menedżer w CRIDO TAXAND S.A. pracujący na co dzień w zespole wspierającym inwestorów zamierzających lub aktualnie korzystających ze wsparcia w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. Jest także doktorantem Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie

na kierunku ekonomia. W 2024 r. uzyskał stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców.

Mariusz Wcisło, manager at CRIDO TAXAND S.A., working on a daily basis in a team supporting investors intending to or currently benefiting from aid within the Polish Investment Zone. He is also a PhD student at the Doctoral School of the Krakow University of Economics in the field of Economics. In 2024 he was awarded a scholarship from the Minister of Science and Higher Education for Outstanding Young Scientists.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4296-3158>

Adres/Address:

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Szkoła Doktorska Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
ul. Rakowicka 27
31-510 Kraków, Poland
e-mail: d2047@student.uek.krakow.pl